

GLASLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII, ST. 80 — CENA 10 DIN KLANJ, 12. OKTOBRA 1959

V ŠTIRIH NAMESTO V PETIH LETIH

STANOVANJSKE IN KRAJEVNE SKUPNOSTI na prihodnjih zborih volivcev

Na prvem jesenskem zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije, ki je bilo 30. septembra v Ljubljani, je bila med drugim na dnevnem redu tudi razprava o poročilu odbora za družbena sredstva. Namen poročila in razprava je bila pomoč in spodbuda delavskim svetom, ljudskim odborom in drugim organom v pravicah gospodarskega družbenega plana za leto 1960. Temeljite začetke naj bi namreč omogočil v prihodnjem letu takšno industrijsko proizvodnjo, da bi dosegla raven narodnega dohodka, ki je predvidena za zadnje, 1961. leto petletnega perspektivnega plana.

Na podlagi poročila Sveta za družbeni plan in finance o izvršitvi okrajnega družbenega plana za prvo polletje 1959 lahko ugotovimo zelo ugoden razvoj gospodarstva v okraju, predvsem industrije, ki omogoča, da bo okrajni družbeni plan za leto 1959 pri večini gospodarskih organizacij presežen in da bo možno že v prihodnjem letu izvršiti okrajni perspektivni plan za razdobje 1957—1961. Gospodarstvo kranjskega okraja je v prvih šestih mesecih letos nasproti istemu razdobju lanskega leta zabeležilo porast bruto produkta za 16,2 odstotka, narodnega dohodka pa za 14,8 odstotka. Izkazani indeks porasta bruto produkta in narodnega dohodka nasproti istemu razdobju leta 1958 je znatno večji od predvidevanj po okrajnem perspektivnem planu, po katerem se je računalo s povprečnim letnim povečanjem samo za 8,5 odstotka pri bruto produktu ozir. za 9,5 odstotka pri narodnem dohodku. Ugotovljeni gospodarski razvoj je predvsem posledica ugodnega delovanja instrumentov pri delitvi dohodka, stimulativnejši obliki nagrajevanja, pravilnejšega investiranja in obsežnih subjektivnih prizadevanj družbenih čimteljev v gospodarskih organizacijah, občinah in okraju.

Industrijska proizvodnja se je v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim razdobjem leta 1958 povečala za 5,7 odstotka, kar je znatno več od pričakovanih po letošnjem okrajnem družbenem planu, po katerem je bil obseg proizvodnje za tekoče leto planiran samo na 2,7 odstotka nad izvršitvijo v preteklem letu. V primeru, če se nivo industrijske proizvodnje v prvem polletju obdrži nezmanjšani tudi v drugem polletju, bo letošnji obseg proizvodnje samo še za 8,1 odstotka ostajal za obsegom, ki se po okrajnem perspektivnem planu pričakuje v letu 1961.

Tudi v kmetijstvu v kranjskem okraju kaže, da bomo že v prihodnjem letu lahko dosegli obseg proizvodnje, ki je po okrajnem perspektivnem planu predviden za leto 1961. Pogoje za to je predvsem kooperacijska proizvodnja, ki bo zagotovila moderne agrotehnične ukrepe, strojno obdelavo, kvaliteten reprodukcijski material in zadostno ter pravilno uporabo umetnih gnojil. Krompirja smo na primer letos pridelali 660.060 stotov (povprečni hektarski donos 171 stotov), medtem ko je s perspektivnim planom za leto 1961 predviden pridelek 792.000 stotov in povprečni hektarski donos 220 stotov. Plan proizvodnje za leto 1961 bo pri tej kulturi lahko dosežen že v prihodnjem letu, če upoštevamo, da je letošnji pridelek na Gorenjskem zaradi neugodnih vremenskih razmer v preteklih mesecih za kakih 25 odstotkov manjši kakor lani. Leto 1958 smo namreč pridelali že 758 tisoč 416 stotov krompirja, povprečni hektarski donos pa je bil 214 stotov.

Po vseh naših občinah se pripravljajo na zbere volivcev, ki bodo z večjo ali manjšo razliko končani do srede novembra. Vprašani, ki so se nakopičila za razpravo, je mnogo. Kljub temu, da je družbeno ekonomski razvoj v posameznih krajih nakazal različne probleme, so nekateri problemi drug drugemu precej podobni. Vsekakor pa njihova aktualnost volivce nedvomno zanima.

V kranjski občini na primer bodo zbori volivcev od 24. oktobra do 12. novembra. Občinski odbor pripravlja za zbere volivcev predvsem dve stvari: razpravo o gradbeni, oziroma investicijski dejavnosti ter razpravo o stanovanjskih skupnostih in volitev potrebnih organov. Seveda bodo tudi volivci dopolnili dnevni red, in prav gotovo v vsakem kraju razpravljali tudi o drugih lokalnih problemih, ki volivce na določenem področju zanimajo.

Da bi odborniki lahko tolažili volivcem investicijsko dejavnost, je občinski ljudski odbor pripravil obširno poročilo z opisom stanja na vsakem objektu. To poročilo bo sprejel vsak odbornik. Temeljite so priprave tudi za ustanavljanje stanovanjskih skupnosti. Pri tej stvari bodo volivci morali povedati predvsem svoje potrebe in želje oziroma, če so stanovanjske skupnosti sploh potrebne, s katero dejavnostjo naj bi najprej začele itd. Občinski ljudski odbor je sicer že določil, kje se te skupnosti lahko ustanavljajo. Podana je torej samo možnost.

Kjer se bodo odločili za stanovanjsko skupnost, bodo morali izvoliti svet stanovanjske skupnosti. Razen tega bodo na sedanjih zbore volivcev volili tudi poravnalne svete in člane arbitražnih komisij. Stanovanjske skupnosti so predvidene, in kot zakon opredeljuje njihovo dejavnost, imajo svoje opravila le v mestih in delavskih središčih. Toda podobni organi — krajevne skupnosti — so v zakonu predvideni tudi v večjih vaseh. Upravičene pripombe žena v Predvdvoru so se namreč že slišale, češ da se za njihove probleme nihče ne zanima medtem, ko se toliko govori o ženah v mestih in pripravljajo stanovanjske skupnosti. Res pa je, da imajo tudi žene in prebivalci v Predvdvoru, Senčurju, Cerkljah itd. lahko veliko skupnih problemov, ki bi jih lažje reševali v organizirani obliki — se pravi v okviru krajevne skupnosti. Krajev-

ne skupnosti so, kot stanovanjske skupnosti v mestih, prilagojene krajevnim razmeram na vasi. Seveda bodo njihovi dejavnosti dali pravo obliko sami stanovalci s potrebami, ki jih imajo.

O vsem tem bodo spregovorili sami volivci — koristniki teh skupnosti. Zaželeno je, da bi o vsaki stvari, preden bodo dvignili roke, dobro premislili, se pomenili in se odločili. Pri vsaki skupnosti je namreč hkrati s individualnimi potrebami in željami potrebno tudi individualno prispevanje in sodelovanje, kar naj poži dejavnost teh organov.

K. M.

ri bodo volivci morali povedati predvsem svoje potrebe in želje oziroma, če so stanovanjske skupnosti sploh potrebne, s katero dejavnostjo naj bi najprej začele itd. Občinski ljudski odbor je sicer že določil, kje se te skupnosti lahko ustanavljajo. Podana je torej samo možnost.

Kjer se bodo odločili za stanovanjsko skupnost, bodo morali izvoliti svet stanovanjske skupnosti. Razen tega bodo na sedanjih zbore volivcev volili tudi poravnalne svete in člane arbitražnih komisij. Stanovanjske skupnosti so predvidene, in kot zakon opredeljuje njihovo dejavnost, imajo svoje opravila le v mestih in delavskih središčih. Toda podobni organi — krajevne skupnosti — so v zakonu predvideni tudi v večjih vaseh. Upravičene pripombe žena v Predvdvoru so se namreč že slišale, češ da se za njihove probleme nihče ne zanima medtem, ko se toliko govori o ženah v mestih in pripravljajo stanovanjske skupnosti. Res pa je, da imajo tudi žene in prebivalci v Predvdvoru, Senčurju, Cerkljah itd. lahko veliko skupnih problemov, ki bi jih lažje reševali v organizirani obliki — se pravi v okviru krajevne skupnosti. Krajev-

vo polletje 1959. Obsežno poročilo Sveta za plan in finance OLO obravnava najprej napredek, ki ga je doseglo celotno gospodarstvo kranjskega okraja v letošnjem prvem polletju, nato pa uspehe posameznih gospodarskih panog (največ prostora je v poročilu namenjeno industriji, nato pa slede po vrsti gozdarstvo, gradbeništvo, promet, kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, turizem in obrt, na koncu pa sta še poglavji o osebnih in investicijski potrošnji. Predlog sklepov k tej točki dnevnega reda ugotavlja, da je gospodarski razvoj v okraju v prvem polletju zelo ugoden (nasproti prvemu polletju 1958 se je bruto produkt povečal za 16,2 %, narodni dohodek pa za 14,6 %), kar omogoča, da bo okrajni družbeni plan za letošnje leto v večini gospodarskih panog presežen.

Druga točka dnevnega reda skupne seje bo poročilo o problemih in delu organov socialnega zavarovanja v kranjskem okraju, nato pa poročilo o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1958 in poročilo o delu okrajnega finančnega inšpektorata v letošnjem prvem polletju.

Po skupni seji bosta ločeni seji obeh zborov, kjer bodo razpravljali in sklepali o predlogu za soglasje k odločbi o okvirih za določanje položajnih plač uslužbenecv Tajništva za notranje zadeve v Kranju in o predlogu za prenos pravice upravljanja s stanovanjsko hišo v Kranju (Lestikova 4) na Občinski ljudski odbor Kranj.

K. M.

vo polletje 1959. Obsežno poročilo Sveta za plan in finance OLO obravnava najprej napredek, ki ga je doseglo celotno gospodarstvo kranjskega okraja v letošnjem prvem polletju, nato pa uspehe posameznih gospodarskih panog (največ prostora je v poročilu namenjeno industriji, nato pa slede po vrsti gozdarstvo, gradbeništvo, promet, kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, turizem in obrt, na koncu pa sta še poglavji o osebnih in investicijski potrošnji. Predlog sklepov k tej točki dnevnega reda ugotavlja, da je gospodarski razvoj v okraju v prvem polletju zelo ugoden (nasproti prvemu polletju 1958 se je bruto produkt povečal za 16,2 %, narodni dohodek pa za 14,6 %), kar omogoča, da bo okrajni družbeni plan za letošnje leto v večini gospodarskih panog presežen.

Druga točka dnevnega reda skupne seje bo poročilo o problemih in delu organov socialnega zavarovanja v kranjskem okraju, nato pa poročilo o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1958 in poročilo o delu okrajnega finančnega inšpektorata v letošnjem prvem polletju.

Po skupni seji bosta ločeni seji obeh zborov, kjer bodo razpravljali in sklepali o predlogu za soglasje k odločbi o okvirih za določanje položajnih plač uslužbenecv Tajništva za notranje zadeve v Kranju in o predlogu za prenos pravice upravljanja s stanovanjsko hišo v Kranju (Lestikova 4) na Občinski ljudski odbor Kranj.

K. M.

Te dni — v glavnem v soboto, 10. oktobra — so po šolah, delovnih kolektivih in drugih organizacijah LMS sprejeli v mladinske vrste nekaj tisoč novih članov. Ta dogodek so mladi člani počastili z raznimi prireditvami in akademijami. Na osemletni šoli Lucijana Seljaka v Stražišču pri Kranju so svečano izročili nad 100 mladinskih izkaznic novim članom, ki so obljubili, da bodo častno zastopali cilje naše mladine v socialistični družbi.

Proračunsko stanje občin

ZA OBJEKTIVNI KRITERIJ PRI RAZDELJEVANJU PRORAČUNSKIH SREDSTEV

V »Glasu Gorenjske« z dne 2. oktobra 1959 smo že poročali o zadnji seji OLO Kranj, kjer je bila glavna točka dnevnega reda skupne seje poročilo o finančnem stanju okraja in občin. Vendar smo takrat zaradi pomanjkanja prostora pisali le o bruto proračunskih dohodkih in o okrajnih proračunih, stanje proračunskih dohodkov in izdatkov pa bomo na kratko obdelali danes.

Poročilo Sveta za družbeni plan in finance podaja za posamezne občine takole proračunsko stanje: Osem mesečna in predvidena letna izvršitev proračunskih dohodkov in izdatkov v občini Bled dokazuje, da bo predvideni letni proračun v celoti izvršen, v dohodkih pa še preokoračen. Enako velja za bohinjsko občino. Sorazmerno precej ugodno je proračunsko stanje tudi v občini Jesenice, kjer bo letni proračun dohodkov presežen. Za kranjsko občino pravi poročilo, da trenutno stanje sicer ni neugodno, čeprav izkazuje izvršeni izdatki v tej občini največji odstotek koriščenja. Predvideni letni izpad dohodkov bo vsekakor vplival na realizacijo izdatkov. Ker kranjska občina verjetno ne bo mogla znižati izdatkov, bo konec leta verjetno morala kriti primanjkljaj iz sredstev 6 % obvezne rezerve oziroma iz ostalih lastnih sredstev.

Zelo ugodno je proračunsko stanje v radovljiški občini. Občina je z 31. avgustom dosegla preko 68 % planiranih dohodkov. Tudi letno predvidevanje kaže na večje preokoračenje planiranih dohodkov. Slabo pa je trenutno stanje proračunskih dohodkov v trziški občini, kjer tudi letna predvidevanja kažejo, da ne bodo dosegli z okrajnim planom predvidene vsote dohodkov. Izpad dohodkov, ki bo nastal predvsem pri dopolnilnem proračunskem prispevku in davku od maloprodaje, bo nasproti okrajnemu planu znašal 5.625.000 din, v primerjavi z občinskim proračunom pa 16 milijonov dinarjev. Izpad bo moral kriti občina deloma z znižanjem izdatkov in z uporabo 6 % rezerve konec leta. Približno enako kot v Trzinu je proračunsko stanje občine Zeleznički. Po izvršenih analizah pričakujejo izpad dohodkov v primerjavi z okrajnim planom za 2.372.000 din, nasproti občinskemu proračunu pa za 6 milijonov 414.000 din. Tudi v občini Ziri bo predvidoma nastal izpad proračunskih dohodkov, in sicer v primerjavi z okrajnim družbenim planom za 1.737.000 din, v primerjavi z občinskim proračunom pa za 4.727.000 din. Na osnovi takega predvidenega stanja dohodkov je občina prelozila protipravno obdelavo ceste skozi Ziri na prihodnje leto.

Za škofjeloško občino pravi poročilo, da bo občina dosegla dohodke v višini, predvideni z okrajnim družbenim planom, v primerjavi s lastnim proračunom pa bo nastal izpad dohodkov v višini približno 12 milijonov dinarjev. Ta izpad je deloma krit s planirano proračunsko rezervo med izdatki v višini 7.246.000 din. Na prikazani primanjkljaj vsekakor vpliva napaka pri računanju proračunskega ključa, ker je pri izračunu narodnega dohodka izpadlo podjetje »Motor«.

V razpravi je predsednik občine Skofja Loka tovariš Nastran poudaril, da so predvidevanja v poročilu glede njihove občine netočna. Poročilo namreč pravi, da bomo 100 % realizirali dohodek po občinskem planu, je pojasnil tovariš Nastran. Do 30. septembra pa smo jih dosegli šele 59 % po okrajnem planu in 54 % po občinskem planu (skupno 96 milijonov din). Predvidamo, da bomo dohodek po občinskem planu realizirali 79 %, po okrajnem pa 86 %. Po okrajnem planu bo torej nastal izpad dohodkov v šini 22 milij. din, po našem planu pa v višini 36 milijonov dinarjev.

V nadaljevanju razprave je to-

variš Nastran poudaril, da moramo pri občinah razlikovati dve vrsti dohodkov: tiste, na katere občinski ljudski odbor lahko vpliva, in tiste, na katere ne more vplivati. »Okraj nam je zelo visoko planiral prav dohodek, na katere nimamo nobenega vpliva!« je poudaril tov. predsednik. Vzemimo za primer prometni davek od privatnikov, ki je po okrajnem planu planiran v višini 19.765.000 dinarjev, na občini pa predvidevajo realizacijo v višini 15.460.000 dinarjev. Če so doslej v 9 mesecih dosegli šele 10 milijonov, je jasno, da z okrajnim načrtom planiranih 19 milijonov mi možno doseči. Ali drug primer: občinski prometni davek in davek od maloprodaje je za škofjeloško občino planiral okraj v višini 50.635.000 dinarjev, na podlagi takrat veljavnih instrumentov (za leto 1958). Ti pa so se v letošnjem letu precej spremenili (»Nadaljevanje na 2. strani«)

Krajevne organizacije SZDL pred volitvami PRIPRAVE v blejski občini

V teh dneh se je pričelo na Bledu obdobje živahne politične razgibanosti. Ze doslej je bilo nekaj posvetovanj pri Občinskem odboru SZDL, v prihodnjih dneh pa so na sporedu seja občinskega komiteja, razširjeno posvetovanje občinskega odbora SZDL, plenum sekretariata osnovnih organizacij in podobno. Na omenjenih sestankih občinskih političnih organov in aktivov političnih delavcev na terenu bodo razpravljali o prihodnjem delu osnovnih organizacij ZK, SZDL, o bližnjih volitvah v krajevne organizacije SZDL in druge pomembne dejavnosti z območja občine.

Minulo sredo je bila na Bledu tudi seja predsedstva občinskega odbora SZDL. Ob tej priložnosti so nazvoči razpravljali predvsem o volitvah v organizacije SZDL. Na seji predsedstva je bilo sklenjeno, da se morajo odbori SZDL po vaseh in naseljih sestati že do dne 20. oktobra. Pripraviti morajo izdajo novih knjižic članom, pregledati sezname članstva in dokončno urediti vprašanje članarstva. Odbori bodo morali tudi pripraviti poročila o delu SZDL za obdobje od zadnjih volitev. — Po mnenju predsedstva občinskega odbora SZDL, naj bi bila ta poročila bolj konkretna: obravnavala naj bi predvsem domačo občinsko in krajevno tematiko in manj splošno. Predvolilni sestanki po osnovnih organizacij blejske občine pa morajo biti do 20. novembra, zato morajo krajevne organizacije pohiteti, če se bodo hotele za predvolilna zbiranja zares temeljito pripraviti.

jb

Tovariš Tito naši mladini

Predsednik republike Tito je v petek, 9. oktobra poslal ob proslavi 40-letnice SKOJ daljšo poslanico mladini Jugoslavije, v kateri med drugim pravi:

»SKOJ je bil najbolj zaveden, vodilni del napredne mladine Jugoslavije, hrbenica širokega mladinskega gibanja, ki je odigral neprecenljivo vlogo v revoluciji in socialistični izgradnji. Zgodovinska naloga SKOJ je, da je z doslednim bojem za enotnost mladine, ob stalni podpori Partije, ustvaril enotno milijonsko organizacijo mladih graditeljev socializma — Ljudsko mladino Jugoslavije.«

Ob koncu poslanice pravi: »Ko vam čestitam k proslavi 40-letnice SKOJ, želim, da bo le-ta nova spodbuda v vašem ustvarjalnem delu za blaginjo naših narodov in socialistične skupnosti.«

V soboto dopoldne pa je bila v Domu sindikatov v Beogradu svečana seja CK LMJ, posvečena 40-letnici ustanovitve SKOJ. Seje so se udeležili tudi generalni sekretar CK ZK Josip Broz Tito, sekretarja CK ZK Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, člani IK CK ZK Ivan Gošnjak, Petar Stambolić, Veljko Vlahović, Jovan Veselinov in Vladimir Bakarić ter več članov CK ZKJ.

Ob tej priložnosti je po končanem seji Mika Tripalo izročil tovarišu Titu pozdravno pismo, ki ga je mladina Jugoslavije poslala CK Zveze komunistov.

Okrajni ljudski odbor bo razpravljal o gospodarjenju v prvem polletju

V torek, 13. oktobra ob 15.30 uri bo 28. skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Glavna točka dnevnega reda bo poročilo in razprava o izvršitvi okrajnega družbenega plana za pr-

vo polletje 1959. Obsežno poročilo Sveta za plan in finance OLO obravnava najprej napredek, ki ga je doseglo celotno gospodarstvo kranjskega okraja v letošnjem prvem polletju, nato pa uspehe posameznih gospodarskih panog (največ prostora je v poročilu namenjeno industriji, nato pa slede po vrsti gozdarstvo, gradbeništvo, promet, kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, turizem in obrt, na koncu pa sta še poglavji o osebnih in investicijski potrošnji. Predlog sklepov k tej točki dnevnega reda ugotavlja, da je gospodarski razvoj v okraju v prvem polletju zelo ugoden (nasproti prvemu polletju 1958 se je bruto produkt povečal za 16,2 %, narodni dohodek pa za 14,6 %), kar omogoča, da bo okrajni družbeni plan za letošnje leto v večini gospodarskih panog presežen.

Neprenehoma zasledovati gibanje produktivnosti dela

Na sestankih tajništva Okrajnega sindikalnega sveta skupno s predsedniki občinskih sindikalnih svetov našega okraja, ki je bil pred dnevi, so največ govorili o gibanju produktivnosti dela in o uveljavljanju novega načina nagrajevanja po učinku.

Spričo nekaterih ukrepov proti zaposlovanju nove delovne sile, so se te tendence, dasi so bile zelo močne, dokaj ublažile. V primerjavi s lanskim prvim polletjem je v istem času letos zabeleženo povečanje števila delavcev samo za 1,1 odstotka. Zanimivo pa je, da so zaslužki delavstva porasli za 29,2 odstotka. Tudi skladi v naših podjetjih so se v istem času povečali (za vse navedbe veljajo primerjave med letošnjim in lanskim prvim polletjem) za 23 odstotkov. Da novi način nagrajevanja prodra med kolektive, do-

sameznih gospodarskih panog (največ prostora je v poročilu namenjeno industriji, nato pa slede po vrsti gozdarstvo, gradbeništvo, promet, kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, turizem in obrt, na koncu pa sta še poglavji o osebnih in investicijski potrošnji. Predlog sklepov k tej točki dnevnega reda ugotavlja, da je gospodarski razvoj v okraju v prvem polletju zelo ugoden (nasproti prvemu polletju 1958 se je bruto produkt povečal za 16,2 %, narodni dohodek pa za 14,6 %), kar omogoča, da bo okrajni družbeni plan za letošnje leto v večini gospodarskih panog presežen.

Druga točka dnevnega reda skupne seje bo poročilo o problemih in delu organov socialnega zavarovanja v kranjskem okraju, nato pa poročilo o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1958 in poročilo o delu okrajnega finančnega inšpektorata v letošnjem prvem polletju.

Po skupni seji bosta ločeni seji obeh zborov, kjer bodo razpravljali in sklepali o predlogu za soglasje k odločbi o okvirih za določanje položajnih plač uslužbenecv Tajništva za notranje zadeve v Kranju in o predlogu za prenos pravice upravljanja s stanovanjsko hišo v Kranju (Lestikova 4) na Občinski ljudski odbor Kranj.

Po skupni seji bosta ločeni seji obeh zborov, kjer bodo razpravljali in sklepali o predlogu za soglasje k odločbi o okvirih za določanje položajnih plač uslužbenecv Tajništva za notranje zadeve v Kranju in o predlogu za prenos pravice upravljanja s stanovanjsko hišo v Kranju (Lestikova 4) na Občinski ljudski odbor Kranj.

K. M.

naš razgovor

S POŠTARSKO TORBO I A KOLEU ALI SMUČEN

Blizu, daleč, v hrib ali v dolino, pošta včasih zlahka, včasih stežka stegne svoje »roke«. Pismonoša, ki mora raznašati dopisnice, pisma, časopise ali manjše pakete iz Tržiča na Ljubelj, pa vsekakor svojega dela ne more opraviti zlahka. Vsak dan s poštarsko torbo 10 kilometrov daleč po strmih serpentinah, je naporna pot. »Za nabiranje kondicije, pa je raznašanje pošte na Ljubelj kot nalašč,« nam je rekel mladi Karel Dobrin v poštarski uniformi, ki smo ga srečali na Ljubelju, ko je pobiral iz nabiralnika dopisnice, razglednice in pisma, ki bodo romale z Ljubelja širok po svetu.

»Ali morate vsak dan peš iz Tržiča in nazaj?«

»Ne. S kolesom. Seveda ne v obe smeri. Toda ko se vrnem, je vožnja nadvse prijetna. In sploh sem zelo zadovoljen, ker je prišla vrsta na mene, da imam sedaj ljubeljski rajon. Kar žal mi bo, ko bom moral sredi oktobra spet v drug kraj. Ker je raznašanje pošte na Ljubelj precej naporno, se menjam vsak mesec.«

»Kako pa pozimi opravljate svojo službo?«

»Ko je vse prekrito s sněžno odejo, zamenjam bicikel s smučkami. Seveda pa se pozimi kot poleti priležo, če ima človek srečo in dovolj smelosti. Mislim namreč, če pribrihi kak tovarnjak in če se ga drzno usteviti, da me naloži.«

»In če nič ne pribrihi, ali lahko opravite svoje delo v osmih urah?«

»Lahko. Cesto se celo primeri, da se vrnem v Tržič prej kot v osmih urah.«

»Pa četudi je torba nabito po.na?«

»Tudi takrat, kadar moram prinesiti na Ljubelj 10 kg. Seveda pa je prijetneje, če je lažja.«

B. F.

iz naših krajev

PESTER SPORED PRIREDITEV OB 40-LETNICI »SVOBODE« JESENICE

Jesenice, 11. oktobra — Včeraj popoldne je bila tu ob 40-letnici jeseniške »Svobode« slavnostna seja upravnega odbora. Seje so se udeležili tudi stari svobodaši, ustanovitelji »Svobode«, razen njih pa tudi številni gostje, in sicer: Niko Lukež zastopnik Zveze »Svobode« Slovenije, Slavko Bohanec predsednik Okrajnega sveta Svobod in PD, predsednik ObLO Jesenice Franc Treven in drugi. Slavnostni govor je imel Franc Škerlj, jeseniški svobodašem pa sta čestitala Niko Lukež in Slavko Bohanec, slednji je članom »Svobode« Jesenice ob jubilejnem letu izročil tudi spominsko darilo. Za tem je govoril sedanjí predsednik »Svobode« Jože Varl. Ta je predvsem poudaril, da morajo tudi člani današnje »Svobode« nenehno nadaljevati z delom, ki so ga že prvi svobodaši zastavili pred štiri desetimi leti.

Svečani seji je sledil promenačni koncert pred Delavskim domom, v katerem je bila takoj za tem odprta razstava dokumentov štiridesetletnega dela »Svobode«; razen tega razstavljajo svoja dela tudi jeseniški likovniki.

Osrednja včerajšnja prireditev pa je bila proslava v Cufarjevem gledališču. Na proslavi je bil prikazan v pesmi, besedi in glasbi razvoj delavskega gibanja od Pariške komune do danes.

V okviru številnih prireditev, ki bodo tudi še naslednje dni v počastitev 40-letnice Svobode Jesenice, je bil danes dopoldne pred Titovim domom koncert združenih godb na pihala Svobod Jesenice, Javornik, Zirovnica in Hrušica. Po koncertu je bilo v Cufarjevem gledališču zborovanje svobodašev,

na katerem je govoril član predsedstva Zveze Svobod Slovenije Lev Modic, ki je predvsem govoril o perspektivah dela v »Svoboda« in kulturno-prosvetnih društvih.

delski proizvodi, ki uspevajo na njihovem področju.

OPERA V KRANJU

Koncertna poslovalnica v Kranju je za ljubitelje operne glasbe pripravila lepo presenečenje. V sredo, 14. oktobra ob 20. uri bodo v Prešernovem gledališču v Kranju lahko poslušali Donizettijevu komično opero v treh dejanjih »Don Pasquale«. Glavne vloge bodo peli: basist Ladko Korošec (Don Pasquale), tenorist Janez Lipušček, sopranistka Sonja Hočevarjeva in baritonista Marcel Ostaševski in Tone Kozlevčar.

S PLENUMA OBSS RADOVLJICA

V sredo, 7. oktobra je bil v Radovljici plenum ObSS Radovljica, ki so se ga razen članov plenuma udeležili zastopniki obrtnih podjetij. Največ so razpravljali o družbenem standardu in nekaterih problemih obrti ter družbene prehrane. Obširneje bomo o plenumu poročali v petkovi številki našega lista.

C. R.

V R E M E

Se nadalje suho in sončno vreme. Proti koncu tedna možnost padavin.

S posvetovanja svetov za varstvo družine in svetov za socialno varstvo kranjskega okraja

V Četrtek, 8. oktobra je bilo v stavbi OLO v Kranju širše posvetovanje predsednikov občinskih svetov za varstvo družine in predsednikov svetov za socialno varstvo. Posvetovanja so se poleg drugih udeležili tudi podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Ivan Berloncelj-Johan, predsednica Sveta za socialno varstvo LRS Olga Krajerjeva in predsednica Zveze prijateljev mladine Smilja Gostiševa za okraj Kranj.

V prvi točki dnevnega reda so se pogovorili o vlogi in nalogi Sveta za varstvo družine in družbenih organizacij v okviru stanovanske skupnosti pri razvijanju raznih oblik in varstva otrok. Predsednica Sveta za socialno varstvo v Kranju Draga Rome je v svojem referatu prikazala potrebo po aktivnem sodelovanju svetov za varstvo družine in socialno varstvo v upravni organi pri ustanavljanju stano-

vanjskih skupnosti in organizaciji raznih ustanov in servisov. Ne gre samo za ustanavljanje raznih ustanov, gre tudi za reš pravilno opremo in funkcioniranje, zagotovitev kadra za delo v teh ustanovah ter pravilno vzdrževanje teh objektov. Eno najvažnejših vprašanj je vprašanje kadra, ker le-tega silno primanjkuje. Posebno skrb bi morali posvetiti laičnemu kadru, ki bi s pripravljenostjo in ljubeznijo do dela v teh ustanovah nadoknadil vse tisto, česar v šoli ni dobil.

Razprava je bila izredno živahna. Posamezniki so v svojih govorih prikazali nujnost raznih ustanov v okviru stanovanske skupnosti kot so kombinirana otroška zavetišča, igrišča, obrati družbene prehrane, mlečne kuhinje za šolske otroke in prostori, kamor naj bi se šolski otroci zatekali v prostem času, javne kopalnice, uslužnostni servisi itd.

Letošnji zbor gostinskih in turističnih delavcev Slovenije doslej najboljši

O prvem dnevu zborovanja gostinskih in turističnih delavcev Slovenije smo že poročali, danes pa še nekaj vrstic o drugem, to je zadnjem dnevu vsakeletne manifestacije turističnih in gostinskih delavcev. Splošna ugotovitev je bila ta, da je bil letošnji zbor najboljši tako po organizaciji, poročilih kot udeležbi. Saj se je ta dva dni zbralo na Bledu skoraj 1500 ljudi iz gostinskih strok.

Drugi dan tega pomembnega zborovanja je bil posvečen raznim športnim in drugim tekmovanjem. Največ zanimanja je bilo za srečanje nogometnih reprezentanc gostinskih in turističnih delavcev Gorenjske in Štajerske. Zmagali so spet Gorjenci z dokaj izdatnim rezultatom s 5:0. Med odmorom je bilo tekmovanje »Tek s pladnjem«, ki je bilo izredno zanimivo. Pri moških do 30 let starosti je zmagal Ivan Jurko iz Celja, pri moških nad 30 let pa Marjan Komelj iz Nove Gorice. Pri ženskah je nastopila samo ena tekmovalka, in sicer Rozika Paternoster z Bleda. Srečali sta se tudi nogometni enajstorici starih Gorenjcev in Štajer-

cev; zmagali so slednji s 4:0. — V kegljanju je sodelovalo 31 tekmovalcev. Zmagal je Anton Vreček iz Kranja s 169 keglji, drugo in tretje mesto sta zasedla Blejčana Martinčič in Jakhel. Zenski je tekmovalo 7. Prva je bila Anica Krulc iz Novega mesta. V streljanju z rračno puško je med 18 tekmovalci dosegel največ krogov (84) Ivan Jurko iz Celja, pri ženskah pa Jelka Maligov. Dosti je bilo zanimanja tudi za veslaške tekme. Uresničile so se napovedi, da bo prvi Blejčan Lojze Potočnik. Nastopilo je 12 čolnov. V šahu pa je bil najboljši Dolfe Petretič z Bleda.

Ta dan dopoldne so odprli še razstavo pogrinjov in kulturno strokovni del tekmovanja. Popoldne so tekmovalci odgovarjali še na razna vprašanja na prireditvi

»Pokaži svoje znanje«. V tekmovanju pogrinjov je sodelovalo 12 ekip. Zmagala je ekipa gostinskega šolskega centra Ljubljana, druga je bila ekipa Hotelske šole iz Ljubljane. V tekmovanju za naslov najboljšega slovenskega kuharja je sodelovalo 33 izdelkov. Tudi tu je zmagala ekipa gostinskega šolskega centra Ljubljana. Ekipa je dobila zlato plaketo gostinsko-turističnega zbora Slovenije; vodja ekipe je dobil naslov »Najboljši slovenski kuhar za leto 1959«. — Ekipa Kolodvorske restavracije iz Ljubljane je bila najboljša v tekmovanju za najboljšega gostinskega slaščičarja, njen vodja pa je dobil naslov »Najboljšega gostinskega slaščičarja za leto 1959«. — Razen plaket so dobili zmagovalci tudi praktična darila in denarne nagrade.

Z zasedanja DS Plamen Krepa

Proizvodni načrt dosegli s 100,2 odstotka

V ponedeljek, 5. oktobra je bilo v tovarni Plamen v Kroplj 13. redno zasedanje delavskega sveta. Razpravljali so o proizvodnji za tri tromesečja, o razdelitvi stanovanj v novem 12-stanovanjskem bloku, o štipendijah, zaključnem računu počitniškega doma, spremembi naslova podjetja itd.

Te dni po svetu

DOMA ...

● Danes, 11. oktobra ob praznovanju dneva vstaje makedonskega ljudstva, je predsednik republike Tito poslal predsedniku Narodnega sobranja Makedonije Lazarju Koliševskemu čestitke k številnim delovnim zmagam in jim ob njihovem prazniku zaželel še novih uspehov v prihodnosti. ● V nedeljo so slovesno izročili prometu osek avtomobilske ceste »Bratstvo enotnost« Negotin—Demir kaplja (20 km). Kljub slabemu vremenu so mladinci dogradili ta del ceste tri dni pred predvidanim rokom. ● Na sobotni svečani seji CK LMJ so sprejeli sklep o postavitvi spomenika sekretarjem SKOJ, padlim v boju proti šestojanuarski diktaturi v času od leta 1929 do 1931; spomenik bo v Zagrebu.

... IN V TUJINI

● Znano je, da so na parlamentarnih volitvah v Veliki Britaniji prepričljivo zmagali konservativci na čelu z Macmillanom. Po največjih podatkih so konservativci dobili na volitvah v 626 volilnih okrajih izmed 630 363 poslanskih mest, medtem ko so laburisti dobili 258, liberalci pa le 5 poslanskih mest.

Močan porast osebne potrošnje

Ugoden gospodarski razvoj v prvih osmih mesecih letos je omogočil v okviru države nadaljnji porast kupne moči in potrošnje prebivalstva. Za gibanje potrošnje v letošnjem letu ni značilno samo to, da je porasla močnejše kot v preteklem letu, pač pa, da se je — res v manjši meri — izmenjala tudi njena struktura v korist potrošnje prebivalstva.

V okviru Jugoslavije je kupna moč prebivalstva v prvih osmih mesecih letos narasla za več kot 20 odstotkov. To je rezultat visokega porasta sklada osebnih dohodkov in široke uporabe potrošniških kreditov. Sklad osebnih dohodkov je narasel v osmih mesecih v primerjavi s istim obdobjem lani za 26 odstotkov, od tega v gospodarstvu za 30 odstotkov, v administraciji pa za 17 odstotkov. Na močnejši porast osebnih dohodkov v gospodarstvu so v največji meri vplivala izplačila povečanih zaslužkov na osnovi novih tarifnih pravilnikov, delno pa tudi porast zaposlenih.

Skupni dohodki kmečkega prebivalstva od prodaje kmetijskih pridelkov, čeprav so samo za 2 odstotka višji kot lani v istem obdobju, kažejo v zadnjih nekaj mesecih tendenco stalnega porasta. Menijo, da bodo ti dohodki do konca leta občutno porasli in bodo za okoli 15 odstotkov presegli realizirane dohodke v preteklem letu.

Izdatki prebivalstva kažejo nekoliko počasnejši tempo porasta. Neblagovni izdatki so porasli za 18 odstotkov. Podatki o blagovnih izdatkih, ki v glavnem predstavljajo gibanje osebne potrošnje predvsem mestnega prebivalstva, kažejo večji porast potrošnje, kot je predvideno. V prvih osmih mesecih so se blagovni izdatki povečali nominalno za okoli 15 odstotkov.

V porastu kupne moči mestnega prebivalstva so letos imeli vidno vlogo potrošniški krediti, ki so porasli za 12 milijard dinarjev (lani so se znižali za 8 milijard

dinarjev). Poudariti je treba, da so se usmerili močnejše na kupovanje blaga trajnejše vrednosti.

Kot eden od pokazateljev stabilnosti tržišča in povečanja realnih dohodkov prebivalstva lahko služijo tudi podatki o hrani in vlogah. Te so v začetku septembra tega leta v Jugoslaviji dosegle znesek 57 milijard dinarjev, kar je za okoli 17 milijard več kot pred letom dni.

Mirnejše gibanje maloprodajnih cen v letošnjem letu je ugodno vplivalo na gibanje indeksa življenjskih stroškov. Ti so se v avgusta zmanjšali za 1 odstotek in so za 2 odstotka nižji od registriranih stroškov konec preteklega leta. Natančnejše analize kažejo, da so letos v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta izdatki za prehrano še vedno nekoliko višji kot v preteklem letu, kažejo pa tendenco padanja. Tudi stroški za usluge in kulturne potrebe so nekoliko višji, istočasno pa so se zmanjšali stroški za obleko.

Realni prejemki industrijskih delavcev so torej letos večji za okoli 12 odstotkov kot v preteklem letu, kar je rezultat omenjenih gibanj nominalnih prejemkov delavcev in življenjskih stroškov. In kako je v gibanjem dohodkov in izdatkov prebivalstva, kupne moči in osebne potrošnje v kranjskem okraju?

Na razpolago imamo le podatke Narodne banke za letošnje prvo polletje. Po teh podatkih so skupni dohodki prebivalstva (v prvem polletju) porasli za 20,6 odstotka, plače pa so se povečale za 22,6 odstotka. Iz bančne evidence za kasnejše mesece letos pa sledi, da za prvo polletje prikazani indeks povečanja plač v višini 122,6 odstotka še v celoti ne zajema nadaljnega povečanja osebnih dohodkov delavcev gospodarskih organizacij na podlagi obračunavanja po novih tarifnih pravilnikih, in je to pričakovati šele v drugem polletju. To lahko sklepamo iz dejstva, da so v prvem polletju znašala izplačila osebnih dohodkov v vseh gospodarskih organizacijah na mesec povprečno 773.526.000 din, medtem

Uvedba družbenega knjigovodstva bo prispevala k boljšemu razpolaganju z družbenimi sredstvi

V četrtek, 15. oktobra ob 11. uri bosta seji Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine, kjer bodo obravnavali osnutke zakonov o izkoriščanju obdelovalne zemlje, o družbenem knjigovodstvu in o zastaranju pravice do izplačila amortiziranih obveznic in izžrebanih dobitkov II. ljudskega posojila pelletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ. Na dnevnem redu bosta tudi osnutka zakonov o spremembah in dopolnitvah zakona o mirodobjnih vojaških invalidih ter več osnutkov odlokov ZIS.

Nedavno tega so bile v obeh skupščinskih odborih zaključene razprave o predlogu zakona o družbenem knjigovodstvu, ki so ga ljudski poslanci toplo pozdravili. Ko bo sprejel, si bomo ustvarili učinkovit sistem evidence in nadzora nad uporabljanjem družbenih sredstev. Nekateri poslanci so sicer imeli tudi precej pomislekov o organizaciji te službe, ki pa se v poznejši razpravi pokazali za bolj ali manj neutemeljene. Prvi pomislek je bil ta, da bo morda povezava te službe z banko (služba družbenega knjigovodstva bo organizirana v okviru bank) negativno vplivala na položaj gospodarskih organizacij. Poslanci so navajali, da te niso enakopravni poslovni partner bank niti sedaj, še manj pa bi bile potem, ko bodo banke na podlagi podatkov družbenega knjigovodstva lahko ocenjevale in odločale o raznih zadevah, od katerih je odvisno poslovanje gospodarskih organizacij. Zato so nekateri poslanci predlagali, naj bi službo družbenega knjigovodstva organizirali izven bančnega poslovanja, n. pr. pri državnem tajništvu za finance ali pa kot poseben organ Zveznega izvršnega sveta. Ta pomislek sicer ni brez osnove, vendar je že po zakonskem predlogu služba družbenega knjigovodstva posebna organizacija, ločena od ostalega poslovanja banke, kar pomeni, da glede sedanjih odnosov med Narodno banko in gospodarskimi organizacijami ne bo sprememb.

V skupščinskih razpravah o družbenem knjigovodstvu so veliko govorili tudi o kadrih za to službo.

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniška odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunaln banki v Kranju 607-70-135 — Izdaja ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodajno motorno kolo NSU, dobro ohranjeno po zelo ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku. 4654

Prodajno klavir za 42.000. Koroška 49 prtiličje, Kranj. 4654

Zastidljivo parcelo na lepem kraju (800 do 1000 kvadratnih metrov) v Cerkljah prodam. Voda in elektrika na parceli. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Zastidljivo«.

Kupim kovaško rešo. Naslov v oglašnem oddelku. 4668

Gradis hče za gradilišče Kranj, Koroševa 1, več kvalificiranih lesarjev. Plača in teniski dodatek po tarifnem pravilniku. Hrana in sanjsko stanovanje preskrbljeno. 4670

Zensko kolo, športno, znamke »Roga«, rdeče, popolnoma novo, dobi za 20.000 dinarjev tisti, ki mi v Kranju takoj preskrbi enosobno stanovanje ali večjo sobo. Ponudbe pošljite v oglašni oddelku pod »Ugodna prilika«.

4675

Učitelj italijanščine za Kranj išče začetnika. Naslov v oglašnem oddelku. 4685

Prodajno električno zaganjač in spenjalce za 12 KS. Naslov v oglašnem oddelku. 4695

Prodajno elektromotor 2 KM. Matija Naglič, Smedniška 74, Kranj. 4696

Prodajno motorno kolo »Saks« ali zamenjam za težjega. Mirko Butalič, Lahovče 43.

Kupim novo ali odlično ohranjeno moško kolo »Puch California«. Prednost imajo modre barve. Hrihar, Tenetiše 12, P. Golnik. 4698

Sofer C-e kategorije išče zaposlitev v Kranju. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Sposoben«.

4699

Zelim lažje pisarniško, blagajniško ali slično delo. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Honorarni«.

4700

Komisija za podeljevanje študijskega pri delavskem svetu podjetja »Roketa-mizarstvo« Kranj razpisuje študijsko za lesno industrijskega tehnika.

4701

Sprejemmo pomožnega uslužbenca za raznašanje pošte in raznašanja opravila. Dnevna zaposlitev okoli 4 ure. Honorar po dogovoru. Interesenti naj se zglasijo na Trgovinski zbornici Kranj, Prešernova ul. 11/II.

4702

Sprejemmo takoj v službo 1 zunanega delavca za vsa zunanja dela. Pekarna Kranj. 4703

Krojaško vajenka z vso oskrbo v hiši sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku. 4704

Obveščam, da imam plemenskega kozlička. Podbrezje 119. 4705

Prevodnik francki in njenemu soprogu Vinkotu želijo na novi življenjski poti vse najboljše — zjani domači. 4706

Podpisana preključem kot neresničeno vse kar sem govorila o Francu Čelešniku iz Senčurja. — Marija Ulčar, Senčur 90. 4707

Zaradi preselitve ugodno prodam kuhinjsko pohištvo in divan. Poizve se pri Jožetu Semenu, Tomšičeva 18, Kranj. 4708

Prodajno lepo ohranjeno klavirsko harmoniko za 32 basov in šivalni stroj z dolgim čolnikom. Avguštin, Oljariča, Kranj. 4709

Prodajno divan, leseno steno in lesenec. Naslov v oglašnem oddelku. 4710

Zenski nudim hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Ing. Dagman Fajdiga, Krožna ulica, Kranj, Zlato polje. 4711

Dva zdravilnika z dvema punčkama sprejemata gospodinjstvo pomočnico srednjih let. Naslov v oglašnem oddelku. 4712

Prodajno rabljeni čeltnik za žagan les. Prednost pri nakupu ima socialistični sektor. Po dveh tednih prodamo tudi privatniku. 4713

Zahvaljujem se Jožetu Jeraju za vrhuno zapesitno uro. U. č. 4714

Justi in Francitu želijo na novi življenjski poti mnogo uspehov — kolegi.

OBJAVE

RAZPIS

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču v Kranju razpisuje eno službeno mesto in to pisarniškega referenta oz. strojepisca.

Pogoji: za pisarniškega referenta gimnazija ali ekonomska šola ali administrativna šola, ki ima stopnjo gimnazije;

za strojepisca pa vsaj osnovna šola in obvladanje strojepisja (strojepisni izpit ali ob sprejemu preizkusni izpit).

Prijave za strojepisca se bodo upoštevale samo, če sprejemljivih prijav za pisarniškega referenta ne bo.

Plača po Zakonu o javnih uslužbencah.

Prošnje, kolkovane z din 30.— in življenjepis ter spričevalo o strokovni izobrazbi je vložiti najkasneje do 31. oktobra 1959. Nastop službe po dogovoru.

Kranj, dne 10. oktobra 1959.

KINO

Bled: 12. in 13. oktobra mehiški film »UPOR OBEŠENIH«, 14. in 15. oktobra sovjetski film »NEMRTNI GARNIZON« — predstave v torek in sredo ob 17. in 20. uri, v ponedeljek in četrtek pa ob 20. uri.

Radovljica: 13. oktobra ob 20. uri ter 14. oktobra ob 18. in 20. uri ital. film »LEPE A SIROMAŠNE« I. del; 15. oktobra ob 18. in 20. uri ter 16. oktobra ob 20. uri ital. film »SIROMAŠNI A LEPI« II. del.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sreda, 14. oktobra ob 20. uri — izven abonmaja Gaetano Donizetti: DON PASQUALE — Komična opera v treh dejanjih. Prireja Koncertna direkcija Ljubljana.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Korenček 25 do 30, čebula 25 do 40, krompir 14 do 15, špinača 70 do 80, sladko zelje 10 do 12, kisló zelje 50, ohrovt 20, salata 50 do 70, pesa 30, paprika 45 do 50, paradižnik 40, cvetača 60, sladka repa 10, kislá repa 30, redkev 30, kumare 20 do 30, kumarice 70 do 80, fižol v stročju 60 do 80, slive 45 do 60, jabolka 30 do 50, hruške 80, grozdje 40 do 90, fige 60, sir-skuta 100, surovo maslo 500 do 560 din za kilogram. Ajdova moka 70, ješprenj 60 do 70, kaša 60 do 80, krma za kokoši 35 do 40, koruza 40, proso 30 do 40, oves 20 do 25, šalotka 40, lisičke 40, orehi 70 do 80, kostanj 40 din za liter. Mleko 30 din, smetana 200 din liter, jajca 24 din kos, kokoši 450 do 650 din, piščanci 300 do 500 din, zajci 800 din, česen 5 do 15 din glavica.

V RADOVLJICI

Jabolka 32, slive 34, limone 200, grozdje 120 din, čebula 36, česen 138, zelje-glave 15, paradižnik 34, paprike 52 din za kg. Jajca 25 din kos. V primeri s prejšnjim tednom so se cené prav vsem pridelkom dvignile, poleg tega pa je izbira znatno manjša, kakor je bila doslej.

V SKOFJI LOKI

Salata 50 do 60, krompir 15, čebula 40, pesa 40, zelje 10, jabolka 40 do 50, hruške 60 din kilogram; jajca 26 din kos, smetana 20 din zajemalka, sirček 15 din kos, kislá repa 20 din merica.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Anton Zakelj, čevljarški prirezovalac in Frančiška Varl, delavka; Pavel Rezar, mizar in Jožica Rotar, delavka;

Jože Gornik, gumar in Marija Podpeskar, nameščenka; Jakob Kera, mizar in Ivana Pisovec, delavka; Marjan Žepič, mizar in Bernarda Jurman, delavka; Franc Globočnik, nameščenec in Albin Jakobina, pletilja; Franc Košnik, strugar in Ana Jakobina, nameščenka; Leopold Uranič, elektroinstalater in Marija Kenda, trgovska pomočnica; Ignac Brzin, laborant in Marija Kodrič, nameščenka; Franc Novak, kmečki delavec in Ana Rogelj, kmečka delavka.

NESREČE

ZARADI PREVELIKE NAGLICE

V petek, 9. oktobra ob 20.15 uri je prišlo na cesti Kranj-Jezersko do hujše prometne nesreče, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Avstrijski državljani Franz Knopper iz Celovca se je z avtomobilom znamke BMW vračal v Avstrijo. Zaradi prevelike naglice je vozilo zaneslo močno na rob ceste, kjer je zadelo v breg skalnega useka. Vžgaj se je zadnji del vozila, tako da znaša materialna škoda na avtomobilu okrog milijon dinarjev. Nesreča se je končala brez telesnih poškodb.

GOSPODARSKO POSLOPJE JE ZGORELO

Konec prejšnjega tedna je gorelo tudi v Begunjah. Plameni so upepelili gospodarsko poslopje Antona Paplerja iz Begunj. Škoda je precejšnja, saj je zgorelo 3 000 kg sena, 1 500 kg slame, mlatinica, slamoreznica in drugo orodje. Približna škoda je okrog 800.000 dinarjev, medtem ko je imel Papler smetne zavarovane le za 450.000 dinarjev. Požar je zakrivila slabo izolirana električna napeljava, ki je povzročila iskro.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 12. OKTOBRA

8.30 Iz filmov in glasbenih revij; 9.00 Naš podlistek — Ivan Črnago; 9.15 Pariški drobiž; 9.45 Pozdravi mladim risarjem; 10.30 Operne arije pojo znani pevci; 11.05 Radijska šola za srednjo stopno; Leteči Kranjci; 12.00 Oigenski napetosti; 12.15 Kmetijski nasveti — Profesor Oskar Pečak: Sušenje sadja in zelenjave; 13.30 Simfonični plesi; 14.25 Radijska šola za višjo stopnjo; Upornik iz Florencia; 15.40 Listi iz domače književnosti — Milan Gučko: Jutri bo vse dobro; 16.00 V svetu opernih melodij; 18.00 Radijska univerza — Wilhelmine Iwanowska: Zvezde, kozmični laboratorij — II; 18.30 Športni tednik; 20.00 Iz našega arhiva zabavne glasbe; 20.45 Kulturni globus; 21.05 S festivala v Salzburgu.

TOREK, 13. OKTOBRA

8.05 Iz albuma popularnih orkestralnih melodij; 9.35 Arije iz Mozartovih oper; 10.40 Rukoveti Stevana Mokranjca; 11.30 Oddaja za otroke, 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Rado Linzner: Združevanje poljščin v mešane posevke; 12.40 Narodne ob spremljavi harmonike; 13.30 Arije iz oper raznih obdobij; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Naši popotniki na tujem — Zvone Zorko: 2600 kilometrov po Italiji, Svici in Franciji;

SREDA, 14. OKTOBRA

8.30 Zabavna ruleta; 9.15 Jugoslovanski narodni motivi v priredbah za klavir; 9.45 Pojeta Anica Zubovič in Dušan Jakšič; 10.10 L. van Beethoven: Koncert za violino in orkester; 11.55 Pavel Šivic: 4 skladbe za klavir in godalni orkester; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Spanring: Načrtno kolobarjenje na njivah; 12.25 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.45 Orkester Martin Gold; 15.40 Novost na knjižni polici — Alojz Jirasek: Protí vsem; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestaneke ob petih; 18.00 Kulturna kronika; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Kalejdoskop zabavnih melodij; 20.55 Domenico Cimarosa: Tajna poroka, II. dejanje.

ČETRTEK, 15. OKTOBRA

9.00 Pri nordijskih mojstrih; 10.10 Priljubljene skladbe iz solistične glasbe; 11.00 Komični operni prizori; 11.30 Oddaja za cibicane; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Michael Leonard: Nevarna virusna bolezen vinske trte; 12.40 Slovenske polke in valčki; 13.30 Iz kitajske in japonske glasbe; 14.25 Športna reportaža; 15.40 S književnega trga; 16.00 »Koroška ohceta«; 17.30 Lahka glasba; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 Spoznavajmo naše umetnike; 18.45 Radijska univerza

TELESNA KULTURA

Jugoslavija: Madžarska na štirih frontah Zodnji športni rezultati

Današnja nedelja je bila težka pričakovana, saj so se ljubitelji nogometa nadejali, da bo najboljši jugoslovanski enajstorci morda le po 28 letih uspelo premagati najboljšo Madžare. Toda tudi tokrat smo ostali brez izkupička. V Beogradu je A reprezentanca prepričljivo zmagala s 4:2 (2:2). Za goste je vse štiri gole dosegel srednji napadalec Albert, in sicer ne toliko zaradi dobre igre navelne petorke Madžarov, kolikor zaradi slabe obrambe domačinov. — Gostje so že v 4. minuti povedli, vendar pa sta Mujić v 11. minuti in Kostić v 16. minuti povedla svoje moštvo v vodstvo. — Proti koncu drugega polčasa pa so Madžari rezultat izenačili. V prvem delu igre so imeli domačini še več priložnosti zatresti nasprotnikovo mrežo, vendar jim tega ni uspelo. Gostje

pa so v deveti minuti po Bozicku zastreljali enajstmetrovko. V drugem polčasu so Madžari sprememili taktiko igre in povsem prevladovali na igrišču, vendar pred golom ni bilo nevarnejših situacij, čeprav jim je še dvakrat uspelo zatresti mrežo Soškiča, ki je zamenjal Bearo.

Neuspeh je v Beogradu dosegla tudi enajstorica mladincev, ki so jo madžarski mladinci premagali s 3:1. Prav tako je bila premagana mlada reprezentanca v Segedinu s 0:1, medtem ko rezultata B ekip v času poročanja še nismo prejeli.

MLADOST: PIRAN 5:7 (4:3)

Kranj, 11. oktobra — Dopoldne je bila na igrišču Mladosti odigrana prvenstvena tekma ženske republiške lige med Piranom in domačo Mladostjo. Po pričakovanju so bile tudi tokrat boljše igralke z morja, ki so zmagale z rezultatom 7:5 (4:3). Igra je bila skoraj ves čas enakovredna in je zmagala Pirančank plod slabe igre domače vrste v obrambi.

Prvi polčas je potekel v enakovredni igri obeh moštev. Prve so prišle v vodstvo gostje, ki so po nekaj minutah prišle v vodstvo s 4:1. Domačinke so se sicer odtelej dalje zelo trudile, da bi vsaj izenačile, vendar je bilo vse zaman. Proti koncu je sicer kazalo, da bo Mladost odvzela Piranu eno točko. Tedaj pa so gostje izrabile dve napaki domače obrambe in v presledku dobrih treh minut zabile dva gola in zmagale.

Igralke Mladosti so se danes zelo potrudile in lahko rečemo, da so povsem nezasluženo izgubile, saj bi po prikazani igri najbolj ustrezal neodločen izid. Gole za Mladost so dale: Bregar in Jankovič 2 ter Kolman enega. Sodnik Krea iz Ljubljane je bil dober.

JESENIČANI NISO USPELI

Jesenice, 11. oktobra — Tu je bil včeraj in danes kvalifikacijski odbojarski turnir za vstop v zvezno ligo. Turnirja so se udeležile štiri ekipe iz Slovenije, med katerimi Jeseničanom ni uspelo uvrstiti se na prvo mesto. Moštva so se razvrstila takole: Branik Maribor 6, Fuzinar Ravne 4, Jesenice 2 in Elektro Ljubljana brez točke.

TROBOJ V ORODNI TELOVADBI

Jesenice, 11. oktobra — Tu je bil danes troboj moških vrst v orodni telovadbi Jesenic, Ljubljane in Hrastnika. Prvo mesto je osvojila vrsta Jesenic s 163,20 točkami pred Hrastnikom 160,80 in Ljubljano 124,55. Najboljši posameznik je bil Skaza (Hrastnik) s 56,50 pred Oblakom (Jesenice) s 55,35 točkami.

V ENEM STAVKU

V soboto je bil v Rimu velik mednarodni predolimpijski lahko-atletski miting, ki se ga je kot edini Jugoslovčan udeležil tudi Stanko Loriger. Let-a je v svoji disciplini 110 m zapreke dosegel pomembno zmago s časom 14,2, pred Mazzo (It) 14,3, Kamerbeekom (Niz) 14,4 in drugimi. — V soboto se je v Moskvi začelo III. svetovno košarkarsko prvenstvo ženskih ekip. Turnirja se je udeležilo 8 ekip, prvi rezultati pa so naslednji: SSSR: Jugoslavija 80:42 (35:23), CSR: Poljska 76:61 (48:32), Romunija: Sev. Koreja 52:41 (24:18) in Bolgarija: Madžarska 70:41 (43:18).

Najemnice se je hotel znebiti

Naša zakonodaja mora zaradi pomankanja stanovanj in nizke najemnine še vedno učinkovito štiti najemnike stanovanj pred samovoljo nekaterih hišnih lastnikov. Zaradi tega skušajo posamezniki, ki nimajo razloga za redno odpoved najemnega razmerja, z drugimi nehumanimi dejanji prisiliti najemnike k izselitvi, ne da bi jim preskrbeli hkrati drugo enakovredno stanovanje.

Tudi F. Š. z Blejske Dobrave se je skušal na podoben način odkriti najemnice F. R. Ze v začetku leta se je večkrat hvalil sovaščanom, da bo že našel način, da jo bo spravil iz stanovanja. Svojo napoved je uresničil, ko je v začetku julija začel brez gradbenega dovoljenja razdirati zgornji del stavbe, kjer je imela F. R. stanovanje. Ko je podl eno izmed zunanjih sten spalnice in odstranil del lesenega poda, se mu s porjavljanjem ni več mudilo. R. pa

BRANIK: MLADOST 18:22 (7:9)

Maribor, 11. oktobra — Tu je bila danes popoldne odigrana prvenstvena tekma slovenske rokometne lige med domačim Branikom in Mladostjo iz Kranja. Z odlično igro so gostje presenetili in zasluženo osvojili obe točki. Rezultat srečanja je bil 22:18 (9:7) za goste, pri katerih so bili najuspešnejši Polka s 6, Krampelj 5 in Petrič s 4 zadetki; za domačine sta bila najuspešnejša Gaube 7 in Peče 6 golov. Sodnik Maški iz Maribora je bil dober.

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA

SOBOTA: TRIGLAV 3:1 (2:0)

Murska Sobota, 11. oktobra — V prvenstveni nogometni tekmi slovenske conске lige je danes domača Svoboda pred 700 gledalci nezasluženo premagala kranjski Triglav s 3:1 (2:0). Kljub premoči gostov, ki se je proti koncu tekme vse bolj stopnjevala, so domačini po srečnem naključju osvojili obe točki. Ze v 1. minuti je Maučec dosegel gol, potem ko je vratarju gostov že ujeta žoga padla iz rok. V 38. minuti pa je Stular II dosegel avtogol; žogo je podal vratarju, ki pa je zapustil svoje mesto nebranjeno. — V 54. minuti je Maučec dosegel tretji gol za domače. Kljub absolutni premoči gostov, mu je uspelo nenadoma prodreti obrambo Kranjčanov in že je žoga obtičala v mreži. Gostje so šele v 84. minuti po Gajšku uspeli izkoristiti eno izmed številnih ugodnih situacij, toda pred tem so se strelji Brezarja I, Mihelčiča ali Gajška odbijali od domačih igralcev, ki so bili nabiti v svojem prostoru. Sodnik Pliberšek iz Maribora je vodil srečanje zadovoljivo.

Grafičar: Ljubljana 2:0
Rudar: Branik 1:0
Maribor: Nova Gorica 2:0
Ilirija: Izola 2:1
Kladivar: Krim 6:1
Sobota: Triglav 3:1

Madžarska B: Jugoslavija B 4:0

GORENJSKA NOGOMETNA PODZVEZA

Svoboda Senčur: Mladost Kranj 2:2 (0:0)

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk J. L. 176. kola, ki se je vršilo 10. oktobra 1959 v Titovem Velesu. Srečke s končnicami so zadele dobitke:

140	8.000
700	2.000
900	5.000
2890	30.000
3300	10.000
5480	10.000
146980	200.000
657420	300.000
20961	60.000
98151	100.000
191881	400.000
942	2.000
03552	40.000
10232	60.000
59382	40.000
283902	200.000
13	600
73	400
033	2.000
58793	40.000
327643	500.000
373713	300.600
644823	1.000.000
4	200
24324	80.200
72414	100.200
375804	300.200
05	1.000
395	4.000
1955	10.000
69435	40.000
479675	800.000
08906	60.000
54366	80.000
56496	60.000
555426	600.000
563596	200.000
7	200
7977	20.200
35907	40.200
58	400
098	4.000
788	2.000
9408	30.000
23408	40.000
31408	40.000
46408	60.000
07078	80.000
51978	100.000
59	800
929	2.000
8749	20.000
88569	80.000

Skupno je bilo izžrebanih 207912 dobitkov in 11 premij v skupnem znesku 107.200.000 din.

Prihodnje žrebanje bo 25. oktobra 1959 v Štipu.

„TERMIKA“

INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE

obrat Bodovlje pri Škofji Loki sprejme

- VK šoferja kategorija CD
- kovinostrugarja K
- 3 transportne delavce
- 3 delavce za priučitev na delovnem mestu pihalce.
- Prijave sprejema pisмено ali osebno uprava podjetja Ljubljana, Titova 20/b.

Vulhanski izbruhi na Mesecu

Do pred kratkim so bili znanstveniki prepričani, da je Mesec popolnoma ohlajen. Raziskavanja v zadnjem času pa so privedla do drugih zaključkov. Sovjetski akademik Nikolaj Jerusalinski je pred nekaj dnevi izjavil, da je sedaj ugotovljeno, da je na Mesecu že prišlo do vulkanskih izbruhov, kar dokazuje, da naš najbližji sosed v vesoljstvu še ni popolnoma ohlajen.

Površina Meseca je valovita in porozna — je rekkel Jerusalinski — in ima omejeno sposobnost prevajanja toplote. Možno je, da se razpoke izpolnjene z ogljikovo kislino in da je na Mesecu tudi voda.

Kadar je Mesec v senci, so na njem vidne pege. Mnogi astronomi menijo, da so to sloji ledu. Če je to resnica, se lahko predpostavlja, da so pod površino Meseca taki pogoji ki dopuščajo življenje preprostih živih organizmov, n. pr. bakterij. To, po besedah Jerusalinskega, ni dokazano, a je povsem mogoče. Dodal je še:

»Da se prepreči prenos mikrobov na Mesec s poletom prvega vesoljskega potnika psa Lajke, v umetnem Zemljinem satelitu in napitju raket s drugimi živalmi v velike višine, so podvzeti vsi ukrepi — vse to priča o razvoju nove znanosti — kozmobiologije. Ni daleč dan — je zaključil sovjetski znanstvenik — ko bodo pogoji v vesoljstvu taki, da bo človek lahko brez skrbi poletel v vesolje.«

Filmski festival v Mehiki

V Mehiki bo prihodnji mesec drugi svetovni filmski festival. Tu me bodo prikazali novih filmov, ampak tiste, ki so bili nagradjeni že na drugih mednarodnih festivalih. Čeprav festival nima originalnega značaja, bo to zanimiv dogodek za filmski svet v Sredaji in Latinski Ameriki. Pričakujejo, da bo na festival prišlo trideset filmskih igralcev iz Francije, Anglije, Japonske, Združenih držav Amerike, Italije, Nemčije in drugih držav.

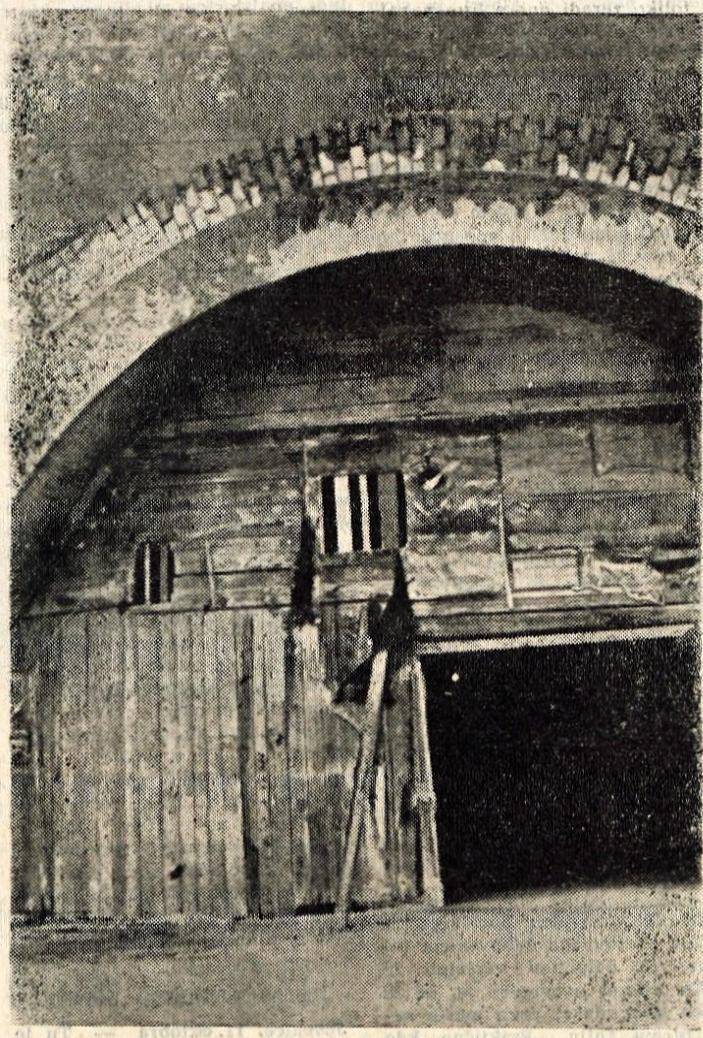
Skozi predor v AVSTRIJO

Marsikdo, ki pride na Ljubelj se sprašuje, kaj naj bi pomenil velikanski vhod, širok 12 metrov in visok 7,5 metra, zapažen z vrati, sestavljenimi iz tisoč deščic. Slika prikazuje vhod v predor, ki bo skozi Karavanke

zvezal Jugoslavijo z Avstrijo. Predor bo vsekakor eden največjih tovrstnih objektov, ne le v Evropi, temveč tudi drugje. Res je sicer, da je železniških predorov precej, ki so večji od ljubeljskega, toda predori, ki

bi bili došli 1644 metrov in skozi katere se bo odvijal avtomobilski promet, so sedaj še bolj ali manj redkost.

Predor gradi podjetje Slovenija-cesta pod vodstvom Uprave za ceste LRS, medtem ko so sredstva za gradnjo iz zveznega fonda. Pred dnevi smo razgovarjali z glavnim delovodjem gradilišča na Ljubelju Filipom Ilovarjem. Le-ta nam je povedal: »Znano je, da je bila Jugoslavija z Avstrijo zvezana s predorom že med vojno. Toda po vojni nas je čakalo nevarno delo: predor je bilo treba očistiti številnih min. Lani in letos pa smo morali izvoziti iz rova še 18.000 prostorninskih metrov zemlje in kamenja, da smo lahko začeli z betoniranjem. Tudi to delo je že opravljeno, razen tega pa smo končali tudi že s kanalizacijo. To rešitve bomo morali predor le še izolirati in asfaltirati ceste ter urediti pločnike. Čeprav smo trenutno za nedoločen čas prekinili z deli, je predor z jugoslovanske strani že prihodnje jeseni lahko (leta 1960), dograjen. Namreč, mi moramo zgraditi 684 metrov predora, to je do meje, medtem ko morajo ostalih 960 metrov zgraditi Avstrijci. Le-ti pa so z deli precej za nami, zato še ni pričakovati, da bi bil prosotr že prihodnje leto izročen prometu.«

Veliko zanimanje za VI. mednarodni sejem „SODOBNA ELEKTRONIKA“

od 16. do 25. oktobra letos v Ljubljani

Letošnji VI. mednarodni sejem elektronike, telekomunikacij in avtomatizacije je dobil razširjen program še z vključitvijo nuklearne tehnike. Ta specializirani sejem prireja vsako leto na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pod skupnim naslovom »SODOBNA ELEKTRONIKA«.

Letos sodelujejo na tem sejmu vse svetovno znane tvrdke iz Evrope, Amerike in Azije. Svoje sodelovanje je letos odpovedala ZSSR.

Med tujimi razstavljalci bo nedvomno vzbujal največ pozornosti razstavljalni paviljon tvrdke »TOSHIBA« iz Tokija, kjer bodo zelo za-

nimivi japonski izdelki s področja elektronike in mikrotranzistorne tehnike.

Ameriška podjetja bo med drugim zastopala tudi svetovno znano podjetje »R. C. A.«, angleška pa tudi podjetje »Marconi-Instrument Limited«. Da sejmu razstavlja med drugim znana podjetja iz Francije, Danske, Belgije in drugih evropskih držav. Tako bodo proizvajalci Zahodne Nemčije med drugim razstavljalce firme »Siemens Halske«, »Agfa«, »Rohde & Schwarz«, »Kosimex« itd.

Med italijanskimi razstavljalci naj omenimo zlasti »Istituto per l'Automazione« iz Rima, nadalje podjetja »Ferrania«, »Isolac«, »S. I. N. D. E. L.« iz Milana itd. Med evropskimi razstavljalci bi zlasti omenili svetovno znano podjetje »Standard Telephone« iz Dunaja, med švicarskimi ugledno podjetje »ISOLA«. Proizvodnja CSR bo zastopala znano izvozno podjetje »KOVO« iz Prage a Madžarsko podjetje »BUDAVOX« in »METRIMPEX« iz Budimpešte.

Med jugoslovanskimi razstavljalci so vsa pomembnejša podjetja s tega področja, zlasti pa moramo omeniti vse tri institute za nuklearno tehniko iz Vinče, Zagreba in Ljubljane.

JUBILEJ POŠTNE DOPISNICE

Pred devetdesetimi leti, 1. oktobra 1869. leta je v Budimpešti izšla prva poštna dopisnica na svetu. Tedaj je dopisnica predstavljala običajno tiskovino v poštnem prometu, ker kuverta tedaj še ni bila razširjena. Kot vsaka tiskovina je tudi dopisnica imela v začetku svoje nasprotne, a je kmalu dobila veliko število pristašev, in je tako prišla v splošno uporabo, najprej v Budimpešti, zatem pa tudi na Dunaju. Po poštnem Kongresu v Bernu 1875. leta je dopisnica prišla v mednarodni poštni promet.

DOMNEVA O ŽIVLJENJU NA DRUGIH PLANETIH

Nekateri sovjetski znanstveniki so prišli na osnovi najnovejših raziskavanj vesolja in lastnih proučevanj do zaključka, da na nekaterih planetih naše Rimske ceste morda žive razumna živa bitja. Ne izključujejo možnosti, da so ta bitja dosegla višjo stopnjo razvoja kot ljudje. Radio Moskva je pred nekaj dnevi seznanil javnost s tako domnevo sovjetskega astronoma Feliksa Segala. Po njegovem mnenju je možno, da inteligentni prebivalci z drugih planetov že zaznavajo naše vesoljske polete.

Sovjetski znanstveniki bi danes lahko napotili kozmične rakete na Mars in Venero. Pa ne samo to. Povsem mogoče bi bilo, da na

Marsu ustvarijo umetno atmosfero, ki bi bila podobna zemeljski. — Življenjski pogoji na Saturnu, Uranu in Neptunu so neprikladni, boljši pa so pogoji na njihovih satelitih.

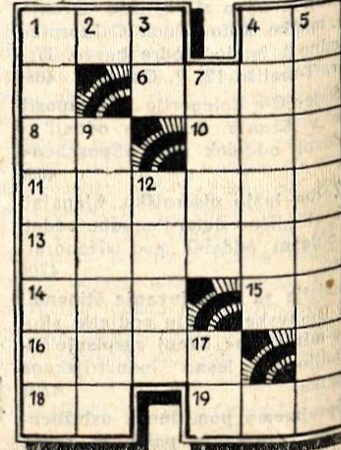
Osvajanje Marsa, Venere in mogoče tudi Merkurja bo verjetno podobno osvajanju Meseca — najprej opazovalni leti na te planete in okrog njih, in končno tudi pristajanje. Zdjaj se že ukvarjajo s načrti, kako spremeniti fizikalne pogoje na Mesecu, tako da bi na njem lahko živeli tudi ljudje. — Mesec je verjetno bogat na uranu, ki bi ga lahko izkoriščali za jedrske centrale, s pomočjo katerih bi bila ostvarjena umetna atmosfera.

Segal ne navaja nikakega roka za ostvareitev teh, danes še fantastičnih projektov. Predvideva pa, da bo Mesec čez nekaj desetletij postal planet s fizikalnimi pogoji, ki bodo omogočali življenje človeku. Mesec bo tedaj postal za človeka odskočna postaja za nadaljnje osvajanje vesoljstva.

FRANÇOISE SAGAN NAPISALA KOMEDIJO

Popularna mlada francoska pisateljica Françoise Sagan je pred kratkim končala svojo prvo dramsko delo. To je komedija z naslovom »Dvorec v Šviciji«. Komedijo je Françoise Sagan napisala v presledkih vzporedno z romanom »Ljubite Bramsa?«

KRIZANKA ŠT. 27

Vodoravno: 1. števniki, 4. znaka soglasnika, 6. nadev, 8. pripovedna pesnitev, 10. okrajšava za alpski, 11. poljske opravilo, 13. nedozorel, 14. središče vrtenja, 15. neločljiva soglasnika, 16. posrednik, 18. veznik (stara oblika), 19. riba.

Navpično: 1. ime slavne italijanske igralke Duse, 3. enaka samoglasnika, 4. obdelavan s pilo, 5. peljem za malo časa, 7. slika iz življenja, 9. prerez (geom.) 12. zavetišče, 17. znižana nota.

REŠITEV KRIZANKE ŠT. 25

Vodoravno: 1. S. V., 3. golf, 6. kokos, 7. az, 8. Reus, 10. pe, 11. Plinius, 15. ja, 16. Ajas, 18. oj, 19. ukaže, 20. teti, 21. em.

Navpično: 1. skalp, 2. voz, Gorenjski sejem, 4. ose, 5. fis, 9. Unu, 10. pi, 12. lej, 13. ia, 16. alt, 17. avt, 18. ože.

Nekdaj najhujšo bolezen zdravijo danes v ambulanti

Predstavnik Svetovne zdravstvene organizacije je pred kratkim izjavil, da je sedanja generacija v Afriki verjetno poslednja, v kateri se še pojavlja gobavost. Rekel je, da se od skupno 2.300.000 oseb — kolikor, kakor meni, znaša skupno število gobavih južno od Sahare, več kot en milijon zdravi s sulfapreparati. Po njegovih besedah strokovnjaki pričakujejo, da bo zdravljenje razširjeno v prihodnosti na vse obolele.

Borba proti gobavosti je bila ena od glavnih tem nedavnega zasedanja regionalnega odbora Svetovne zdravstvene organizacije za Afriko. V preteklem mesecu je bila mednarodna konferenca, ki je bila tudi posvečena temu problemu. To je bila ženevska konferenca strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije za gobavost.

Odbor strokovnjakov je priporočil, da se sedanja borba proti gobavosti okrepi in da se nadaljuje ambulantno zdravljenje s sulfapreparati.

Ambulantno zdravljenje je edini način reševanja tega problema, ker v tropskih predelih, kjer je ta bolezen razširjena, bolnišnice ne morejo sprejeti več kot tisoč bolnikov.

Ce je zdravljenje pravočasno, se lahko popolnoma prepreči, da bi

se bolezen razširila do stopnje, kjer pride do strašnega iznakaženja in razpada tkiva, kar je nekdanj vzbujalo gnus, bolniki pa so bili za vse življenje zaznamovani. Danes lahko celo v najtežjih primerih pomaga plastična kirurgija in fizična terapija.

Potrošnja papirja

V svetu se je potrošnja papirja dvakrat povečala, kar pa ne velja za mnoge nerazvite države. To so zaključki, s katerimi so se seznanili udeleženci sestanka, ki ga je sklicala Organizacija za prehrano in poljedelstvo pri OZN.

Sodeč po objavljenih statističnih podatkih se je svetovna potrošnja časopisnega in drugega papirja povečala od 28 milijonov ton v letu 1938 na 36 milijonov ton v letu 1948 in na 56 milijonov ton v letu 1955.

Iz podatkov je razvidno, da se povprečna potrošnja časopisnega papirja na prebivalca premika od 24 gramov letno v Ugandi, do 34.310 kg v Združenih državah Amerike. Povprečna letna potrošnja vseh vrst papirja se premika od 193 gramov v Ugandi do 165.710 kg v Združenih državah Amerike. Statistični podatki prav tako kažejo odnos med življenjskim

standardom in potrošnja papirja na prebivalca. V Severni Ameriki je bil 1956. leta povprečen zaslužek 2146 dolarjev, medtem ko je potrošnja papirja znašala 182,34 kg. V Zahodni Nemčiji je zabeležen zaslužek 646 dolarjev, medtem ko je potrošnja papirja znašala 43,83 kg. V Latinski Ameriki je razmerje 237 dolarjev proti 9,44 kg, v Afriki 150 dolarjev proti 5,26 kg in na Daljnem Vzhodu 80 dolarjev proti 0,79 kg.

ROMAN II. del 69

Mimi Malenšek Konič

»Jaz sicer nisem več gospodar, toda mislim, da ga tudi Pavle ne bo zapodil. Fant naj kar pride. Zdi se, da smo pravi kovaški rod, nobenemu se drugo delo ne podaja.«

Brat in svakinja sta se razveselila, da bosta sina spravila pod streho, hkrati pa sta se začudila, da je Dominik že izročil in sta rekla, kakor Tilda:

»No, kaj se ti mara, ko sedi na denarju! Ne bo ti sile, čeprav se nobenega dela ne pritakneš.«

»Tebi je bilo od vseh nas najboljše. Edini ti si postal gospod,« je zavidljivo rekel brat.

»Vsak ima svoje težave,« je kratko odvrnil Dominik.

»Kakšne težave si pa imel?« se je razvnel brat. »Taka bogatija, nobenih izplačil in denar ti je kar sam letel na kup! Toda vi, gospodski ljudje, ne veste, kaj je hudo in če vam gre kaj narobe, se vam že zdi, da ne morete prenašati. Mene pogledj! Noč in dan garam, pa ne pridem nikamor.«

»Vsak zase najboljše ve,« je rekel Dominik in se začel odpravljati.

»Kaj bo dobrega?«

»Fantu sem prepisal svoja ognjišča,« je rekel Dominik in pomežiknil Pavlu.

Herder je zdrsnil na rob naslonjača. »Tako?« je rekel. »Pa si... si... Saj vendar delaš za Družbo!«

»Poslej bo Pavle delal, če bo hotel,« je premišljeno odvrnil Dominik.

Herder je zavrtel palca, gledal zdaj Dominika, zdaj Pavla, kakor bi ne mogel prav razumeti.

»Pavle, hm... Kako pa bo to šlo? Pavle ne more delati za zadrugo in za nas, ne?«

Saj tudi ne mislim,« se je oglasil Pavle. Segel je po dnevniku, ki je ležal na mizi. »Pa tole, gospod Herder: takih člankov nikar več ne pošiljajte časniki! Mislim ti stega, ki je skušal umazati našo zadrugo. Drugače bomo tudi mi napisali kaj podobnega, pa bolj resničnega, kot je bilo vaše.«

»Jaz nič ne vem,« je rekel Herder in dvignil roke, kakor bi se branil. »To so skuhal brez mene. Mar so mi časniki. Še najraje berem nemške, to, kar izhaja v Ljubljani, ni dosti prida. Kaj so mi mar klerikalci in liberalci! Pomenimo se raje, kako bo zdaj z deleži. Ali jih nameravaš prodati?«

»Bi jih kupili?« je porogljivo vprašal Pavle.

»Bi. Po zmerni ceni, seveda.«

»Pa jih jaz ne prodam!«

»Kaj pa boš storil z njimi?«

»Bom še premislil.«

»Nas ne boš izpodkopal, ne ti, ne vaša zadruga,« je oholo rekel Herder in se potrkal po prsih.

»Vi tudi ne.«

»Bomo videli. Jaz nisem Zgonc.« Herder je zaničljivo ošinil Dominika z očmi, toda ta se mu je le smehljaj in mu izzival še večjo jezo. »Ne,« je rekel, »jaz nisem Zgonc! Sicer pa, Dominik, ta je poslednja, ki si nam jo zagodel! Poslej ne bomo imeli več opraviti s teboj, z drugimi bomo pa že obračunali.«

Ločili so se kot odkriti sovražniki. Herder je komaj tajil jezo, Dominik pa niti malo ni prikrival zmagoslavja. Ko sta sedla s Pavlom na voz, je rekel:

»Če boš prodal deleže, Herderju jih ne daj! Ne njemu in tudi Hetoriju ali Rotarju ne. Bolje je, da jih razdobiš in razprodaš malim mojstrom.«

»Zakaj?«

»Ker ne smeš nikoli pustiti, da bi en sam človek združil preveč moči v svoji roki. Velika riba lahko požre krdelo malih. Tega morebiti danes še ne razumeš, ker si premlad. Ko boš imel moje izkušnje, se boš znal ravnati.«

Voz je drdral med zadnjimi raztresenimi hišami. Možja sta molčala in gledala zlatorumene povezke turščice, ki se je sušila po lesenih hodnikih. Potem je rekel Pavle:

»Torej misliš, oče, da bom moral iti tvojo pot?«

»Ne čisto,« je odvrnil Dominik, »ker gre vsak nekoliko drugačno pot. Toda bil se boš za obstoj, če boš hotel ali ne. Skušali te bodo uničiti in ti boš skušal uničiti druge. Zmeraj gre za to, kdo je močnejši.«

»Jaz nisem sam,« je rekel Pavle. »Z menoj jih je mnogo. Skupaj bomo premagali Herderje in Hetorije, Špane in Rotarje...«

Pri slovesu so se še dogovorili, kdaj bo prišel fant k Gašperinu in Dominik in Pavle sta sedla na voz. Potegnila sta se do Herderja, tu je Dominik spet velem ustavitil. Ni si mogel kaj, da bi ne bil sam povedal Herderju o izročitvi. Herder ju je sprejel vljudno, toda ne tako prijazno, kot prejšnje čase. Tudi pijače ni prinesel na mizo, komaj da jima je velem sestil. Sam se je udobno zleknil v rdeči naslonjač in malomarno vprašal:

»Kaj pa boš storil z njimi?«

»Bom še premislil.«

»Nas ne boš izpodkopal, ne ti, ne vaša zadruga,« je oholo rekel Herder in se potrkal po prsih.